

**สมรรถนะผู้บริหารและการบริหารงบประมาณในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**

**THE COMPETENCIES AND BUDGET MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9**

ทวีพร แก้วบัวดี¹

ประเสริฐ อินทร์รักษ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) การบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) สมรรถนะผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และการบริหารงบประมาณในโรงเรียนตามแนวทางการจัดทำงบประมาณและบริหารงบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด
3. สมรรถนะผู้บริหารและการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The objectives of this research were to identify; 1) the school administrators' competency under the secondary educational service area office 9, 2) the school budget management under the secondary educational service area office 9, and 3) the school administrators' competency related to the school budget management under the secondary educational service area office 9. The sample were 56 schools. There were 4 respondents from each schools total 224. The data was collected using questionnaire about administrators' competency based on professional standard of education , The Secretariat of Teachers Council, while the school budget management based on budgeting guidelines, budget management of the secondary educational service area office 9. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Person's product-Moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings revealed that :

1. The school administrators' competency under the secondary educational service area office 9 in overall and individual aspect were at the highest level. Excepted general affair budget supplies and school plant aspect was rated at a high level.

2. The school budget management under the secondary educational service area office 9 in overall and individual aspect were at the highest level.

3. The school administrators' competency was significantly correlated with the school budget management under the secondary educational service area office 9 at the 0.1 level.

บทนำ

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีผลทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้นทำให้ประเทศต่างๆ ต้องพยายามปรับเปลี่ยนและดำเนินนโยบายให้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลง (ชงทอง จันทรางศุ, 2553 : ก) ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยง ซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและ ภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และภูมิอากาศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวก และลบ ดังนั้นทิศทางการบริหารจัดการประเทศ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและ ศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประมงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณี ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ใน สังคมไทย ได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ขณะเดียวกัน จำเป็นต้อง สร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ควบคู่กับการ ยกกระดับคุณภาพคนการเสริมสร้าง องค์ความรู้การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและ ความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและ

สังคมไทย การกำหนดทิศทางการ พัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนา ประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและปัจจุบัน สังคมไทยมีการปฏิรูประบบราชการและการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารงานภาครัฐที่มุ่ง ผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ระบุในมาตรา 11 ว่าส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ ให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถ ประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และ เหมาะสม ต่อสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงบประมาณในโรงเรียนแต่พบว่า ประสิทธิภาพของผู้บริหารมีข้อบกพร่อง คือ ผู้บริหารขาดความรู้ ทางด้านนโยบายการบริหาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารและการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยในลักษณะ กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 61 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการ ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 โรงเรียน แล้วโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานงบประมาณ 1 คน ครู 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 224 คน

ตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวแปรที่ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพ ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

2. **ตัวแปรต้น** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผู้วิจัยได้ใช้หลักการตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สำนักงาน เลขาธิการ กุศล 1) หลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา 2) นโยบายและการวางแผนการศึกษา 3) การบริหาร ด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคาร สถานที่ 5) การ บริหารงานบุคคล 6) การบริหารกิจการนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการ

3. **ตัวแปรตาม** เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณในสถานศึกษา ขอบข่ายการ บริหารงบประมาณ ตามแนวทางการจัดทำงบประมาณและบริหารงบประมาณ ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา 4 ด้าน คือ

1) การบริหารงบประมาณ 2) การใช้จ่ายงบประมาณ 3) การ ใช้เงิน นอกงบประมาณ 4) การบริหารงานพัสดุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวนหนึ่งฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพส่วนตัว ของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับ การศึกษา 4) ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน 5) ประสบการณ์ใน การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษา ตามหลักการมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ กุศล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาตามแนวทางการจัดทำงบประมาณและบริหาร งบประมาณของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's five rating scale) ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็น แบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาดำเนินการ สร้างแบบสอบถามตามเนื้อหาที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแล้วนำมาแก้ไข ขอบข่ายแล้วนำ แบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความ ตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และหาคุณภาพรายข้อโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item Objective Congruence)

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลอง ใช้ (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่น ของ แบบสอบถามกับโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานงบประมาณ จำนวน 1 คน ผู้แทนครู จำนวน 1 คน และประธานคณะกรรมการ

สถานศึกษา จำนวน 1 คน ได้ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 32 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอน บาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .975

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.32) เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.40) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.37) หลักและกระบวนการการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.23) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.22) การบริหารกิจการนักเรียน 9

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงบประมาณ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณา แล้ว พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้เงินนอกงบประมาณ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.33) การบริหารงานพัสดุ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.38) การใช้จ่าย งบประมาณ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.37) และการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหาร และการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ค่าความสัมพันธ์สมรรถนะผู้บริหารและการบริหาร งบประมาณในโรงเรียน พบว่า สมรรถนะผู้บริหาร (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการบริหาร งบประมาณในโรงเรียน (Y_{tot}) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์อยู่ใน

ระดับปาน กลาง ($r_{xy} = 0.677^{**}$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบ ว่า สมรรถนะผู้บริหาร (X_{tot}) ด้านคุณธรรมและ จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (X_{10}) มีความสัมพันธ์กับ การบริหาร งบประมาณในโรงเรียน (Y_{tot}) ด้านการบริหารงบประมาณ (Y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นลำดับแรก โดย มีความสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.655^{**}$) รองลงมาได้แก่ สมรรถนะผู้บริหาร (X_{tot}) ด้านการบริหารงานบุคคล (X_5) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงบประมาณ (Y_1) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี ความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง ($r_{xy} = 0.650^{**}$) และลำดับที่ 3 ได้แก่ การบริหารจัดการ เทคโนโลยี สารสนเทศ (X_8) มีความสัมพันธ์กับ การบริหาร งบประมาณในโรงเรียนด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (Y_2) อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.618^{**}$)

สรุป ผลการวิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารและการ บริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหาร งบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันใน ทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ ที่คล้อยตามกัน

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะผู้บริหาร สังกัดสำ นักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ยกเว้นด้านการ บริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคาร สถานที่อยู่ในระดับมาก โดย เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหา น้อย ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หลักและ กระบวนการการบริหาร การศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายและการ วางแผนการศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารการ ประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน และการบริหารด้าน ธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ ตามลำดับ

2. การบริหารงบประมาณ สังกัดสำ นักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้เงินนอกงบประมาณ การบริหารงานพัสดุ การใช้จ่าย

งบประมาณ และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ

3. สมรรถนะผู้บริหารและการบริหารงบประมาณ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
โดยมีค่า ความสัมพันธ์กันในทางบวก

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย เกี่ยวกับ สมรรถนะผู้บริหาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน
ระดับมาก ที่สุดทุกด้าน ยกเว้นการบริหารด้านธุรการ การเงิน
พัสดุ และอาคารสถานที่อยู่ในระดับมากซึ่งไม่ สอดคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอธิบายได้
ว่า สถานศึกษา แต่ละแห่งใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ให้ความสำคัญ กับสมรรถนะผู้บริหาร
เพราะเป็น ตัวชี้วัดถึงศักยภาพในการบริหารของผู้บริหารสถาน
ศึกษา นอกจากนี้สมรรถนะทั้ง 10 ด้าน ยังเป็นสิ่งที่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาทุกคนต้องพึงปฏิบัติและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
เพราะเป็นมาตรฐานความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพของ
ผู้บริหารโดยตรงตามข้อบังคับของคุรุสภา ซึ่งสามารถสังเกต
ได้จาก ปัจจุบัน ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับปริญญา
โท และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา และ
ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องผ่าน
กระบวนการคัดเลือก การฝึกอบรม การทำ ผลงาน ครบตาม
หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ
ในการบริหารงานให้มี ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
ด้านของคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
ผู้บริหารจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติตนและใน
การทำงาน และการบริหารการ ประชาสัมพันธ์และความ
สัมพันธ์ต่อชุมชนเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ชุมชน
เข้ามามีส่วนร่วม

2. การบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
ทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับ
ปานกลาง สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละ
แห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ ให้ความสำคัญกับการบริหาร
งบประมาณในโรงเรียนเป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องของการวางแผน
การจัดทำ งบประมาณ มีการควบคุมและบริหารการใช้จ่าย

ทรัพย์สินอย่างถูกต้อง คุ่มค่า และเกิดประโยชน์กับ นักเรียน
มากที่สุด ทั้งนี้ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยตรวจสอบภายใน
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 ที่จัดให้มี
การอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ให้กับคณะครู และเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงาน ด้านงานการเงิน-งานพัสดุ โดยภาพรวมผลการ
วิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา อุดมทรัพย์ (2552:
87-88) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผล
งานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 2 พบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผล
งานใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ
สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง (2554 : 98) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงบประมาณ
ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหาร
งบประมาณในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้
เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ มีทักษะ มีความ
สามารถ ในการบริหารงบประมาณในโรงเรียนให้บรรลุ ตาม
แผนงาน โครงการที่ได้ วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
อจรรย์กรณ์ บัวลังกา (2554:98) ทำการ วิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้
บริหารกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า สมรรถนะ
ผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับ
มากทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะผู้บริหาร
ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา มี
ความสัมพันธ์กับการบริหารงบประมาณในโรงเรียนด้านการ
บริหารงบประมาณ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น
ผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
สามารถปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถาน
ศึกษา ยึดมั่นในหลักการและจรรยาบรรณ วิชาชีพ ไม่เบี่ยง
เบนด้วยอคติหรือผลประโยชน์ส่วนตัว ตัดสินใจในหน้าที่
การบริหารงบประมาณใน โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ
4 ปี และปฏิบัติงานสอดคล้องตามแผนที่วางไว้ ผลการเบิก
จ่าย งบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดและ
การรายงานผลถูกต้องครบถ้วนสำเร็จภายในเวลาที่ กำหนด

ปฏิบัติราชการด้วยความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงษ์ แสนพงษ์ (2552:149-150) ทำการวิจัยเรื่อง การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การ ควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก

สมรรถนะผู้บริหารด้านการบริหารงานบุคคล มีความสัมพันธ์กับการบริหารงบประมาณทั้งนี้ เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน จัดบุคลากรเหมาะสม กับหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีการพัฒนาครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราภรณ์ บัวลังกา (2554:98) ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 พบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) บรรยากาศองค์การในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารสัมพันธ์กับโอกาสในการมีส่วนร่วม ความเจริญเติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง ความเอาใจใส่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การมีขวัญกำลังใจสูง การ ปรับปรุงโรงเรียน ความไว้วางใจ และความเคารพนับถือ

สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับ การบริหาร งบประมาณในโรงเรียนด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการใช้และบริหารเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ประเมินการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อ นำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานสำนักงาน วิเคราะห์ความคุ้มค่าและความเป็นไปได้ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน โรงเรียน นำระบบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นไปใช้ในการบริหารการศึกษา โดยโรงเรียนใช้จ่ายเงินเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหาร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรที่จะพัฒนาด้านการจัดระบบงานสาร บรณให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ และการวางระบบการ บริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ให้มากยิ่งขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการ จัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี ปฏิบัติงานสอดคล้องตามแผนงานที่วางไว้ และจัดสรรงบประมาณรายจ่าย เต็มตามรายการและจำนวนเงินงบประมาณรายจ่าย โดยสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

3. สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหาร งบประมาณ ฉะนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนา สมรรถนะด้านต่างๆ ทั้ง 10 ด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้ระบบการบริหาร งบประมาณมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหาร และการบริหารงบประมาณในโรงเรียนสังกัด อื่น

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน การบริหารงบประมาณในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ แสนพงษ์. “การควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

ชิดเชื้อ ชัยฤๅชา. “การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี,” (แขนงวิชาบริหารการศึกษา, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2551.

พินิจ แสนวัง, “สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2.” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2555).

พิเศษชงทอง จันทรางศุ. สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด, 2553.

วิจิตรา อุดมทรัพย์, การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 2, วิทยานิพนธ์ครุศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2552.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. “คู่มือคำอธิบาย และแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.” กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559), เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>.

สุญาดา ศิริบุรพงศา. “สมรรถนะผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักบริหารยุทธศาสตร์ และบูรณาการการศึกษาที่ 6.” วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สร้อยขวสันต์ ศรีคำแหง. “การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2554.

ยิ่งยศ พลเลิศ, สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3, การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

อัจฉราภรณ์ บัวลังกา, สมรรถนะผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

